

ACV CONGRES

Wat zijn de sterktes van digitalisering voor openbare diensten?

OP STAP

De cultuurhuizen zijn klaar voor de zomer.

DE MILITANT

Nieuw beleid rond flexwerken bij de Nationale Loterij.

‘Right to challenge’

Wat als burgers openbare diensten overnemen?

20

04 Het gesprek

Hoe krijgt Sport Vlaanderen ons op mondiaal topniveau?

06 ACV Congres

Hoe zullen de openbare diensten er in de toekomst uitzien?

12 De klant

Astrid is blij met het zwerv-kattenbeleid van stad Leuven.

13 100 jaar

Van ACW tot beweging.net. 100 jaar werknemersverbond.

14 De militant

Veerle Geurs wil een flexibel telewerkbeleid bij de Nationale Loterij.

16 Right to challenge

Moeten burgers taken van het lokale bestuur kunnen overnemen?

19 Het cijfer

Hoeveel Belgen krijgen een voorstel van vereenvoudigde aangifte van de personenbelasting?

20 Op stap ...

in Gent, met concert-programmator Cedric.

22 1 jaar later

Na de excuses van koning Filip: wat met de dekolonisering van de publieke ruimte?

Ons congres was een groot succes. Zowat 450 militanten namen deel aan de tweedaagse vol workshops, inspiratiesessies, plenaire debatten ... Bedankt allemaal! Met de conclusies – onze wegwijzers – gaan we verder aan de slag.

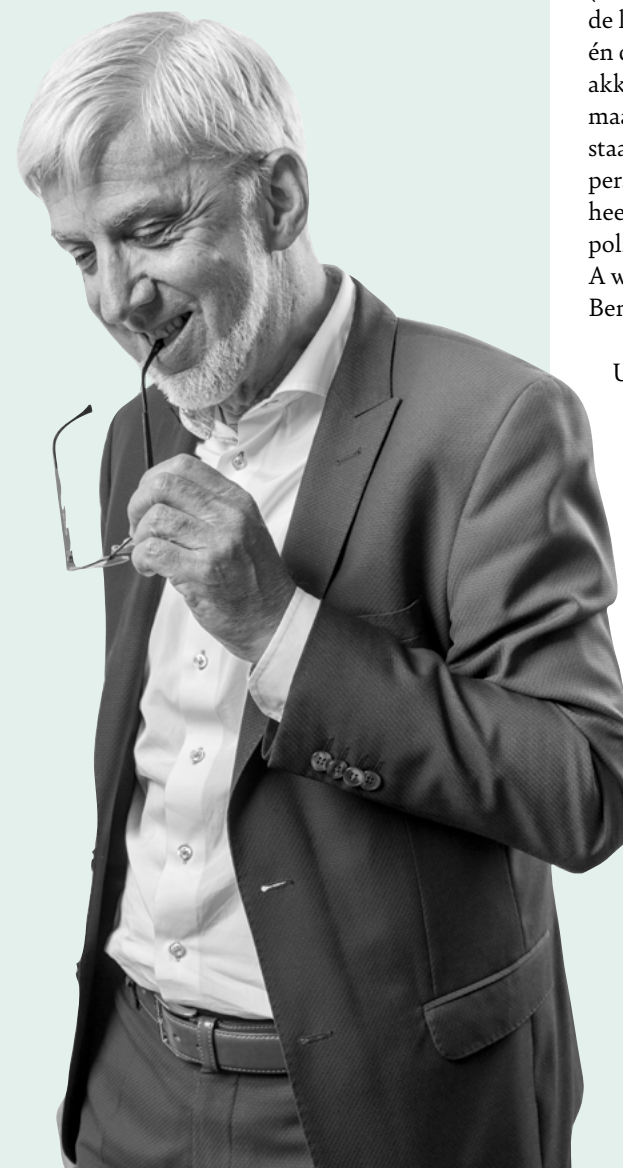
Bij het ter perse gaan zal het ook duidelijk zijn of de Groep van 10 een akkoord heeft afgesloten over het minimumloon, de landingsbanen, de aanvullende pensioenen (harmonisatie van de stelsels arbeiders en bedienden) en de overuren. En ook de regering heeft nog werk. Zo moet de maximale loonmarge van 0,4 procent en de bijkomende koopkrachtverhoging van 500 euro (consumptiecheque) voor sectoren die het goed hebben gedaan nog worden vastgelegd. Hiermee kunnen de sectoren – ook onze sector vervoer – dan aan de slag.

De thema's uit het tweejaarlijks overleg tussen werkgevers en werknemers in de private sector zijn ook van belang voor de overheidssector. Maar we zien dat de overheid als werkgever in gebreke blijft over onderwerpen als koopkrachtverhoging en (einde)loopbaan. Akkoorden over koopkrachtverhoging werden de laatste jaren niet meer afgesloten. Pas na een jarenlange strijd én de COVID-19-pandemie werd er in de publieke zorgsector een akkoord over loonsverhoging en meer afgesloten. Maar een zwaluw maakt de lente niet. Ook voor het personeel van landsverdediging staat eindelijk een (loons)herwaardering in de steigers, en het personeel van de lokale besturen krijgt een opslag van 1,1%. Maar in heel wat sectoren (Comité B, Sectorcomité Vlaamse gemeenschap, politie ...) zijn de onderhandelingen nog volop bezig. Ook in comité A worden de onderhandelingen eindelijk opgestart op 24 juni. Benieuwd naar wat er uit de bus komt.

Uit gesprekken met onze militanten blijkt dat het personeel van de overheid zich niet altijd gewaardeerd voelde voor hun werk en inzet tijdens de pandemie. Nochtans hebben de overheidsdiensten, nog maar eens, aangetoond dat zij onmisbaar zijn. Dat mag wel eens onderstreept worden.

Bovendien leeft de vrees bij het personeel dat besparingen op de werking van de overheid – en dus op het personeel – worden afgewenteld. Dat zullen we niet laten gebeuren.

Jan Coolbrandt is voorzitter van ACV Openbare Diensten

TOM COECKELBERGHS is afdelingshoofd Topsport binnen Sport Vlaanderen, de sportadministratie van de Vlaamse overheid. Hij maakt zich sterk dat Vlaamse topsporters meer top 8-plaatsen kunnen behalen op wereldkampioenschappen en Olympische Spelen.

Topsporters die niet verbonden zijn aan een sporttak die zelfbedruipend is, komen bij ons in aanmerking voor een tewerkstellingscontract of een topsport-studentencontract. Wij ondersteunen hun federaties met ontwikkelingsprogramma's voor beloftevolle jongeren en prestatieprogramma's op korte termijn in functie van de Olympische Spelen. Bij die programma's komen wij tussen in de kosten voor trainers en omkadering, verplaatsingen en verblijf van individuele atleten en teams op stages en wedstrijden. Daarnaast hebben we zelf ook een wielerploeg, Sport Vlaanderen-Baloise. Dat is eigenlijk een dubbelproject. Enerzijds richt het zich op beloftevolle jongeren om hen te laten doorgroeien naar een echt profteam. Anderzijds is het ook een communicatieproject want zo raakt de naam Sport Vlaanderen veel bekender.

Bij veel van onze programma's werken we samen met het BOIC. Zeker bij die programma's waarbij we dezelfde doelstellingen nastreven, namelijk de top acht halen op mondiaal niveau. Volgens de resultaten van de laatste jaren in olympische disciplines zijn we op

de goede weg. We weten dat de lat hoog ligt maar we hebben vertrouwen in het proces. Meer en meer federaties stemmen immers hun beleid, criteria en doelstellingen af op het mondiaal niveau. Dat is een essentiële stap om de internationale concurrentiestrijd aan te gaan. Onze topsporters worden ook ambitieuzer en halen die doelstellingen in verschillende sporten zoals hockey, gymnastiek, zeilen, judo ...

Of we het met een team van tien mensen kunnen redden? Meer is altijd beter natuurlijk maar we moeten realistisch blijven. Het lukt met ons huidig team omdat iedereen gemotiveerd is en bereid om verschillende rollen op te nemen. Zo hebben we een aantal mensen die verantwoordelijk zijn voor studie- en carrièrebegeleiding van de topsporters. Zij helpen atleten om een nieuwe uitdaging te vinden na de topsport. Naast carrièrebegeleiding maken we werk van de vorming van trainers en coaches, en stimuleren we de wetenschappelijke ondersteuning om die kleine sportieve winstmarges te zoeken die in topsport essentieel zijn. ●

“We weten dat de lat voor onze topsporters hoog ligt.”

TEKST
Willem-Jan van Ekert

FOTOGRAFIE
Anton Coene

VIJF— JAARLIJKS CONGRES VOOR HET EERST DIGITAAL

Ons congres is achter de rug. Op 27 en 28 mei bepaalden we samen met afgevaardigden uit alle sectoren de richting die ACV Openbare Diensten de komende jaren zal uitgaan. Het centrale thema? Digitalisering en innovatie in de openbare sector. Zeer passend, want dit jaar verliep ons congres volledig digitaal.

DIT WAS
ONS
CONGRES
IN VIER
VIRTUELE
VISIES

TEKST
Willem-Jan van Ekert

ILLUSTRATIE
Xavier Truant

“DIGITALISERING MAG GEEN SYNONIEM VOOR BESPARINGEN ZIJN”

VISIE 1

Ilse Heylen coördineerde het congres van begin tot eind en Jan Coolbrandt speelde als voorzitter van ACV Openbare Diensten uiteraard een grote rol. Ze blikken tevreden terug.

WAS HET EEN GESLAAGDE EDITIE?

Ilse Heylen “We krijgen veel signalen dat het congres graag gevolgd werd. Van in het begin wilden we kiezen voor een andere aanpak. We wilden het vooral niet te passief maken voor het publiek en er een echte beleving van maken. Het oorspronkelijke plan was dan ook om een grote beurs te organiseren waar iedereen kon kennismaken met diverse aspecten van digitalisering.”

MAAR HET DRAAIDE TOCH NOG ANDERS UIT?

Ilse “Door de pandemie hebben we alles moeten omgooien naar een digitaal congres. Toch zijn we erin geslaagd om het idee van een belevingscongres ook in digitale vorm aan te bieden. Op de locatie waar normaal het congres zou plaatsvinden, werd alles gefilmd. Er waren interactieve en inspirerende online workshops, gesprekken, debatten en keynotesessies. Gastsprekers uit allerlei domeinen en sectoren kwamen langs om hun expertise te delen. Er was zelfs een ACV-radio.”

“Het blijft jammer dat we niet echt samen waren. Dan krijg je normaal gezien direct feedback van de aanwezigen in de zaal. Dat werd voor een deel opgevangen door de chatfunctie waarmee mensen live konden communiceren. Maar helemaal hetzelfde is het nooit. Toch zijn we enorm trots op het feit dat we bijna 500 mensen digitaal konden samenbrengen.”

WAAROM WAS HET BELANGRIJK OM OVER DIGITALISERING EEN CONGRES TE HOUDEN?

Jan Coolbrandt “Digitalisering heeft veel effect op werk, zowel positief als negatief. Het congres ging ook over de rol die de vakbond daarbij moet spelen. De coronatijd heeft ons nogmaals bevestigd dat we heel wat burgers niet bereiken via digitale weg omdat niet iedereen over de nodige financiële middelen of kennis beschikt. Fysieke bereikbaarheid van overheidsdiensten blijft dus noodzakelijk.”

ACTIEPLAN OP MAAT VAN DE BEHOEFTE OP HET TERREIN

VISIE 2

HOE KIJKEN PERSONEELSLEDEN UIT DE OPENBARE SECTOR NAAR DIGITALISERING?

Jan “Eerder negatief. Dat is niet zo verwonderlijk als je weet dat Vlaams minister Somers en federaal minister De Sutter er prat op gaan dat investeringen in digitalisering het aantal medewerkers bij de overheid drastisch zullen doen dalen of dat gebouwen kunnen worden gesloten. Digitalisering wordt dan vooral gezien als een middel om te besparen. Niet bepaald wervend of motiverend dus. Wij vragen daarom om als vakbond meer betrokken te worden bij het digitaliseringsverhaal.”

“Ook het plotse verplichte thuiswerken heeft heel wat impact en bezorgdheden veroorzaakt bij het personeel. Vandaag discussiëren we op alle niveaus in de openbare sector over respect voor privacy, deconnectie, compensatie voor het gebruik van het internet ... Ook mentale gezondheid krijgt veel meer aandacht en dat is een goede zaak. We gaan niet zo ver om te zeggen dat digitalisering de oorzaak is van fenomenen als stress, ziekte of burn-out, maar de gezondheidsproblemen zijn er misschien wel door vergroot.”

HEEFT DIGITALISERING OOK EEN IMPACT OP DE WERKING VAN ACV OPENBARE DIENSTEN?

Jan “Via e-services kunnen we beter en sneller helpen en informeren. Maar wij blijven bereikbaar, niet alleen via de digitale weg. Een syndicale beweging kan niet bestaan zonder fysiek contact en direct overleg met leden en militanten.”

Ansel Swinnen is vormingsverantwoordelijke en Barbara Janssens werkt op de studiedienst van ACV Openbare Diensten. Nu het congres voorbij is, volgen zij het natraject op.

TIJDENS HET CONGRES WERD DE START VAN EEN WERKPLAN TOEGELICHT. WAT GAAT DAAR VERDER MEE GEBEUREN?

Ansel “De komende jaren werken we rond vijf relevante thema’s: ‘Publieke dienstverlening’, ‘Anders werken en organiseren’, ‘Levenslang leren en digitale geletterdheid’, ‘Privacy en ethische vraagstukken’ en ‘Digitale vakbond’. Daarvoor werken we samen met externe partners. We verschaffen de militanten de nodige instrumenten om onze doelstellingen te realiseren. Daarnaast willen we voorzien in opleiding en training voor militanten en leden. Dit alles wordt geconcretiseerd in een actieplan, waarbij we rekening houden met de prioriteiten van onze militanten. Regelmatig zullen we evalueren om te zien waar we staan en wat er nog nodig is. Het actieplan evolueert dus mee met de behoeftes op het terrein.”

TIJDENS HET CONGRES HEB JE DE CHATBOX IN DE GATEN GEHOUDEN, WAT KWAM DAAR VOORAL NAAR BOVEN? WAAR LIGGEN DE MEESTE MILITANTEN WAKKER VAN ALS HET OVER DIGITALISERING GAAT?

Barbara “Onze militanten vinden het contact met de klant erg belangrijk, daarom willen ze een-op-eencontact naast de digitale dienstverlening behouden. Ze zijn ook erg bekommerd over groepen in de samenleving die de snelheid van digitalisering niet kunnen volgen en uit de boot dreigen te vallen. Vragen zoals ‘Gaat dit de toegankelijkheid van de dienstverlening niet bemoeilijken?’ of ‘Hoe bereiken we kwetsbare groepen nog vanuit de overheid?’ werden vaak gesteld.”

Ansel “Beveiligingskwesaties waren ook een issue. We horen het spijtig genoeg zeer vaak de laatste tijd: sites die gehackt worden voor losgeld of gegevens die openbaar worden gemaakt ...”

JONGERENAFDELING: MEER DAN ENKEL LUDIEKE ACTIES

Alvin Demeyer werkt voor de Vlaamse overheid en is militant voor Jong ACV Openbare Diensten. De jongeren van ACV Openbare Diensten zorgden tijdens het congres voor een eigen programma. Met hun babbelboxen lieten ze verschillende mensen vanuit allerlei invalshoeken aan het woord over relevante en actuele congres thema's. Iemand van de jongeren zelf modereerde het geheel.

WAT KWAM ER ZOAL AAN BOD?

Alvin "Uiteraard was er veel aandacht voor digitalisering, maar ook voor robotisering en drones. En dat voor verschillende sectoren: administraties, bijzondere korpsen en de zorg. Die brede aanpak viel in de smaak bij de deelnemers, dat zien we aan de goede kijkcijfers. Ook stressmanagement deed het bijzonder goed als thema. Dat is niet vreemd want mentale gezondheid is een grote bezorgdheid."

WAAROM IS HET BELANGRIJK DAT JONGEREN BINNEN ACV OPENBARE DIENSTEN EEN EIGEN STEM HEBBEN?

Alvin "Met de babbelboxen wilden we laten zien dat de jongerenafdeling meer is dan ludieke acties. We hebben een eigen inhoudelijke inbreng. Dat jongeren die stem binnen de vakbond kunnen laten horen is belangrijk. Zij zorgen immers voor de opvolging en de toekomst van de vakbond. Idealiter starten alle militanten bij de jongerenafdeling en leren ze daar de knepen van het vak, waardoor ze zo verknocht raken aan het vakbondswerk dat ze nooit meer weg willen. Want goede militanten, daar profiteren onze leden het meest van."

VISIE 3

✕ 4.839,16 KG CO₂ EN 40.531 KM VERPLAATSING UITGESPAARD

✕ 12 HOSTS
46 GASTSPREKERS
21 POLLS

MEER WETEN OVER HET CONGRES VAN ACV
OPENBARE DIENSTEN?

WWW.EMPOWERINGPUBLICWORKERS.BE/NL

OP VOORHAND SCEPTISCH,
MAAR DIRECT OVERSTAG

VISIE 4

DAG 1:
433 UNIEKE
BEZOEKERS

DAG 2:
428 UNIEKE
BEZOEKERS

1.181 REACTIES
VIA DE CHATBOX

TOM VERMEYLEN IS MILITANT BIJ DEFENSIE en volgde het congres digitaal vanuit Frankrijk. Hij was blij dat het digitaal verliep. "Anders had ik niet kunnen deelnemen omdat ik in het buitenland zat. Ik was op voorhand wat sceptisch omdat het niet zo evident is om dergelijke groots opgezette evenementen digitaal vlot te laten verlopen. Dat bleek nergens voor nodig. De moderator heeft het heel goed aan elkaar gebabbeld en elke deelnemer kon voor een deel een eigen traject volgen. Radio ACV was subliem. Interessant was ook het deel over het recht om vergeten te worden, wat absoluut niet zo evident is."

Tom is verheugd dat er binnen Defensie de nodige stappen worden gezet rond digitalisering. "Er was dit jaar de implementatie van een HRM-applicatie. Die verloopt met de gebruikelijke kinderziektes, dat hoort er nu eenmaal bij. Voorheen hadden we tientallen systemen, nu zit er zoveel mogelijk in één digitaal pakket. Afwezigheden, aanvragen voor verlof of loopbaanonderbreking, muteren naar een andere locatie, postuleren naar een andere job ... Dat gaat nu allemaal digitaal." ☺

DE KLANT

WIE?

Astrid Van den Eede

KLANT BIJ?

Zwerfkat in
Le(u)ven, partner van
de stad Leuven voor het
zwerfkattenbeleid.

Astrid deed al af en toe melding van zwerfkatten bij de organisatie Zwerfkat in Le(u)ven, die instaat voor het zwerfkattenbeleid van de stad Leuven. Ze is zeer te spreken over hun aanpak. “Het enige wat ik een beetje jammer vind, is dat je achteraf niet altijd te horen krijgt hoe het gaat met de poes. Waarschijnlijk hebben ze daar de tijd niet voor, want volgens hen kampt Leuven met een groot zwerfkattenprobleem.”

“Voordat de katten beschikbaar worden gesteld voor adoptie, worden ze gesteriliseerd, gechipt en gecheckt door een dierenarts.”

Astrid kwam in contact met de organisatie via een buurvrouw. “Ze brengen de katten onder bij een netwerk van opvanggezinnen. Voordat de katten beschikbaar worden gesteld voor adoptie, worden ze gesteriliseerd, gechipt en gecheckt door een dierenarts. Ze doen goed werk, vind ik. De selectie van opvang- en adoptiegezinnen is streng. Katten die niet geschikt zijn voor adoptie omdat ze te wild zijn, worden na sterilisatie teruggezet.”

“Drie weken geleden hebben we nog een zwangere kat gevangen via een vangkooi van de organisatie. Vorig jaar hebben we zo’n drie keer een melding gedaan, onder andere van een nest kittens. Die konden we jammer genoeg niet zelf adopteren omdat onze bejaarde kater zeer territoriaal is. Hij was ooit zelf een zwerfkat, trouwens.” 🐾

TEKST
Eva Hugaerts

FOTOGRAFIE
Mattia Swinnen

2021 is voor ACV Openbare Diensten een feestjaar, maar we zijn niet alleen, ook beweging.net blaast dit jaar 100 kaarsjes uit!

Op 17 juli 1921 stichtten ACV, CM en KAV (nu Femma), samen met de coöperatieve werkingen het Algemeen Christelijk Werkersverbond (ACW). Het groeiende zelfbewustzijn van de arbeidersklasse reikte ondertussen verder dan de werkvloer. Arbeiders moesten ook een volwaardige plaats kunnen innemen in cultuur en politiek. Door de verschillende katholieke werklidenorganisaties te groeperen vergrootten zij de inspraak in de toenmalige Katholieke Partij en konden zo hun stempel drukken op het beleid. Vele decennia speelde het ACW als koepelorganisatie een belangrijke rol in het politiek landschap. De invloed in de toenmalige CVP bleef zeer groot.

In 1985 wordt ‘werkersverbond’ vervangen door ‘werknemersverbond’, maar de grootste verandering kwam er in 2014 toen het ACW werd omgevormd tot beweging.net. Ze bleef niet langer de ‘koepel’ van zes verenigingen maar werd een netwerk van middenveldorganisaties. Het netwerk telt 11 organisaties: ACV, CM, Femma, Samana, kwb, Okra, WSM, Pasar, Familiehulp, KAJ en Internationaal Comité. Samen zijn ze actief in bijna alle levensdomeinen. 🌱

TEKST
Jan Mortier

BRON
beweging.net

100 jaar ACV Openbare Diensten.
1921
2021

“Laat mensen de keuze tussen voltijds naar kantoor komen, occasioneel of structureel flexwerken.”

Veerle Geurs (39), werkt als budgetbeheerder bij de Nationale Loterij. Sinds dit jaar is ze lid van het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk.

“Sinds mijn afstuderen in 2005 ben ik lid van de vakbond, in 2016 engageerde ik me als militant.” Haar sterkte als militant? “Mijn luisterend oor, denk ik. Ik probeer altijd alles duidelijk te verwoorden zonder bruusk te communiceren.”

Actueel hangijzer binnen de Nationale Loterij is het toekomstige flexwerkbeleid. “Nu we stilaan terugkeren naar kantoor, vonden we het tijd om te kijken hoe we flexwerken in de toekomst willen invullen. Terugkeren naar het vroegere beleid van occasioneel flexwerk zien velen niet zitten. Een goed beleid is beter voor de balans werk-privé, merkten de medewerkers. Telewerk zette de productiviteit ook niet onder druk, integendeel zelfs.”

Geen terugkeer naar vroeger

Het nieuwe beleid staat nog in de kinderschoenen. “Alle vakbondsafgevaardigden hebben hierover twee weken geleden informeel van gedachten gewisseld met de directie hierover. De vakbonden zijn unaniem voorstander van een zo groot mogelijke flexibiliteit: laat mensen de keuze tussen voltijds naar kantoor komen, occasioneel of structureel flexwerken. Afhankelijk van de noden van hun job natuurlijk, want niet elke functie bij de Nationale Loterij komt ervoor in aanmerking. Het echte overleg moet nog beginnen. Het is nu aan HR om een analyse te maken en het eerste voorstel vanuit de directie af

te wachten. De directie heeft zich nog niet uitgesproken in de ene of de andere richting, maar ik denk wel dat ze beseffen dat de oude regeling moet veranderen.” Veerle verwacht geen beslissingen voor het najaar. “Deze zomer zal een overgangperiode worden. Sowieso is het dan rustiger omdat veel mensen met vakantie zijn.”

Online blijft drempel

Telewerken belemmerde het voorbije jaar Veerles werk als militant. “Ik kreeg wel vragen binnen via mail of Teams, maar er is toch een drempel. Op kantoor is het gemakkelijker om eens poolshoogte te nemen.” Om het contact en de communicatie met de collega’s te stimuleren, lanceren Veerle en haar collega-militanten bij ACV Openbare Diensten nu voor het eerst een nieuwsbrief naar de leden. “We hopen zo de betrokkenheid met onze werking te verhogen en mensen aan te zetten om sneller naar ons te stappen.” 🗨️

TEKST
Eva Hugaerts

FOTOGRAFIE
Dries Luyten

Moeten we ons
zorgen maken
over het

‘right to challenge’?

De Vlaamse regering wil het lokale bestuursniveau aan de slag laten gaan met een right to challenge (‘het recht om uit te dagen’). Dat geeft burgers, verenigingen van burgers of andere (maatschappelijke) organisaties het recht om een lokaal bestuur uit te dagen en zo een taak van dat bestuur over te nemen. Wordt met dit regeringsbesluit de deur naar de privatisering wagenwijd opengezet? Of valt het allemaal wel mee en wordt er met deze beslissing slechts meegesurft op de golven van het modieuze begrip ‘burgerparticipatie’? We leggen het voor aan professor Filip De Rynck, hoogleraar bestuurskunde aan Universiteit Gent.

TEKST
Willem-Jan van Ekert

BEELDEN
Shutterstock

FOTOGRAFIE
Thomas De Boever

“Right to challenge is geen vastomlijnd begrip. De oorsprong ervan ligt in het Verenigd Koninkrijk waar enige tijd geleden in de local government act, vergelijkbaar met ons Decreet Lokaal Bestuur, werd vastgelegd dat burgers het recht hebben om lokale dienstverlening uit te voeren. Dit recht paste in het ideologische klimaat van privatiseringen, kleinere overheid en besparingen. Onder Thatcher werd al snoeihard bespaard bij de lokale besturen met alle gevolgen van dien. De daaropvolgende Labourregeringen van Blair en Brown namen die agenda gewoon over. Een aantal jaren geleden kreeg dat recht ook een wettelijke basis in Nederland. Ook daar werd die neoliberale agenda van besparingen en decentralisatie uitgevoerd. Ondertussen heeft die gedachte zich in Vlaanderen verspreid en werd het opgenomen in de regeerverklaring.”

Liet Vlaanderen zich inspireren door successen in het VK en Nederland?

“Het succes van right to challenge, zowel in het VK als in Nederland, is zeer beperkt. Om niet te zeggen: bijna onbestaande. Het is niet zo dat overal groepen burgers staan te trappelen om bijvoorbeeld een bibliotheek over te nemen. Maar gaandeweg kreeg het begrip een verruiming. Waar het oorspronkelijk ging over het overnemen van bestaande publieke diensten, gaat het nu ook over het ondersteunen van allerlei vormen van burgerinitiatief. Vandaar dat er nogal wat verwarring rond het begrip is. Als bijvoorbeeld een groep burgers een stukje braakliggend land in hun buurt wil beheren, dan valt dat ook onder right to challenge. Of het gaat om diensten waarin het lokaal bestuur niet voorziet of niet in actief is, of waar ze het geld niet voor hebben. Dat is natuurlijk een heel andere invulling met een positieve boodschap die een meerwaarde voor de gemeenschap kan opleveren. Deze vorm kent nu ook in Vlaanderen een brede verspreiding. Het aantal initiatieven onder de noemer ‘burgerbudget’ of ‘burgerinitiatief’ zijn al niet meer te tellen.”

Toch blijft er ongerustheid rond toenemende privatisering.

“Ik verdenk de initiatiefnemer in Vlaanderen, Bart Somers er nu niet van dat hij hier een grote liberale agenda achter wil zetten. Sowieso is zich afvragen wat een overheid wel of niet moet doen altijd zinvol, dat is op zich geen liberaal gedachtegoed. Met een samenwerking tussen een stadbestuur en een buurtcomité voor een buurtpark is niets mis. Maar stel nu dat je bij de oorspronkelijke betekenis van het right to challenge wil blijven. In Vlaanderen is het als burger niet zo evident om publieke taken over te nemen. Zonder dat we het misschien beseffen, doet het middenveld in ons land heel wat taken die in de meeste landen door de overheid, door de privésector of helemaal niet worden

“Ik denk dat er niet veel mensen het beheer van sportcentra of bibliotheken willen overnemen.”

Filip De Rynck, hoogleraar bestuurskunde aan Universiteit Gent.

BURGERPARTICIPATIE

gedaan. Denk aan de mutualiteiten en de vakbonden, het katholiek onderwijs is ook een vorm van right to challenge. Er zijn veel culturele organisaties betrokken in het medebeheer van cultuurcentra. En sportorganisaties in het beheer van sportcentra. Wij zijn het in Vlaanderen gewoon dat gemeentebesturen burgerinitiatieven subsidiëren of ermee samenwerken. In het VK heb je een veel minder rijk middenveld. Ook in Nederland werden de taken van het middenveld inmiddels grotendeels geprivatiseerd of gecommercialiseerd. In die zin verschilt de situatie in Vlaanderen fundamenteel.”

Hoe waakzaam moeten vakbonden blijven?

“Dat moeten ze altijd zijn, het is hun taak. Toch hoeven vakbonden zich niet direct zorgen te maken dat het right to challenge een bedreiging zou opleveren voor het personeel van de lokale overheden. Maar als je het breder bekijkt, kun je dat recht ook beschouwen als een druk op de openbare dienstverlening naar meer privatisering en meer privaat-publieke samenwerkingen. Denk aan het decreet dat de wzc's de mogelijkheid biedt om voor het beheer van hun gebouwen samen te werken met een privépartner. De privatisering van de woonzorg is volop bezig, daar maakt de vakbond zich terecht zorgen over. Maar dit heeft niets te maken met het right to challenge. Ik denk dat er niet veel groepen zitten te wachten om het beheer van sportcentra of bibliotheken over te nemen en zelf te betalen. Dat zie ik niet zo gauw gebeuren.”

Zeg nooit 'nooit'?

“Een extra drempel is de juridische component. Stel nu dat openbare diensten worden uitbesteed, dan is de vraag hoe het zit met de aansprakelijkheid. Een andere juridische vraag is: kan een openbaar bestuur zomaar haar diensten overdragen aan een groep burgers zonder openbare aanbesteding? Ik denk dat besturen daarvoor zullen terugschrikken. Het zou namelijk betekenen dat in principe iedereen daarop kan intekenen, ook privéfirma's. In theorie zou dan niet een groep burgers, maar een privébedrijf een bepaalde dienst overnemen. Wat misschien niet de bedoeling is van het bestuur maar wel een gevolg kan zijn. Je merkt dat er tussen het enthousiasme rond het project en de praktische realiseerbaarheid heel wat vragen oprijzen. Er moet dan ook niet al te veel ongerustheid ontstaan over mogelijke gevaren van het uitdagingsrecht.”

ACV Openbare Diensten ziet liever een kader om samen te werken dan een right to challenge

Openbare diensten moeten ten dienste staan van de burgers. Dialoog en samenwerking met burgers of burgergroeperingen kunnen daarbij soms helpen. En natuurlijk hebben verkozenen zelf ook een verantwoordelijkheid. 'De burger' mag niet misbruikt worden om een bepaalde politieke agenda – die van minder overheid – door te drukken. Intussen weten we ook weer dat subsidies aan vzw's een goede opvolging vereisen en dat commerciële parasitering op de loer ligt. Denk maar aan wat we zien in de zorgsector, waar commerciële vastgoedspelers geld bedoeld voor zorg kanaliseren naar aandeelhouders. Dus hoe goed bedoeld ook, burgerparticipatie verdient een stevig wettelijk kader. Daarbij moet commercialisering direct en indirect worden uitgesloten. Ook het tewerkstellen van personeel buiten het lokaal bestuur om kan niet. Dat leidt tot oneerlijke concurrentie.

HET CIJFER

Het voorstel van vereenvoudigde aangifte (VVA) is op dit moment de populairste manier voor de aangifte van de personenbelasting. Na verschillende klachten startte de federale Ombudsman in 2020 een onderzoek om na te gaan of de FOD Financiën de burgers voldoende duidelijk en transparant informeert over het VVA.

3.290.000

Het VVA is een belastingaangifte ingevuld op basis van de gegevens die bekend zijn bij de FOD Financiën. Bij de lancering was het bedoeld voor burgers met een stabiel inkomen, de laatste jaren is het doelpubliek sterk uitgebreid. In 2020 ontvingen al 3.290.000 belastingplichtigen een VVA: 59 procent (uitgezonderd zelfstandigen), terwijl dat in 2019 nog 42 procent was. Door de uitbreiding van het doelpubliek ontstaat wel het risico dat de gegevens op het VVA onvolledig of incorrect ingevuld zijn.

Het onderzoek van de federale Ombudsman toonde aan dat burgers te weinig houvast hebben om de gegevens op het VVA te controleren, waardoor ze belangrijke belastingvoordelen verliezen. De administratie informeert onvoldoende en helpt de belastingplichtigen niet bij de controle van het VVA.

Uit het onderzoek kwamen elf aanbevelingen aan de FOD Financiën. Ondertussen voerde de administratie zo goed als alle aanbevelingen uit of zijn ze ermee bezig. De belangrijkste verbeteringen zijn:

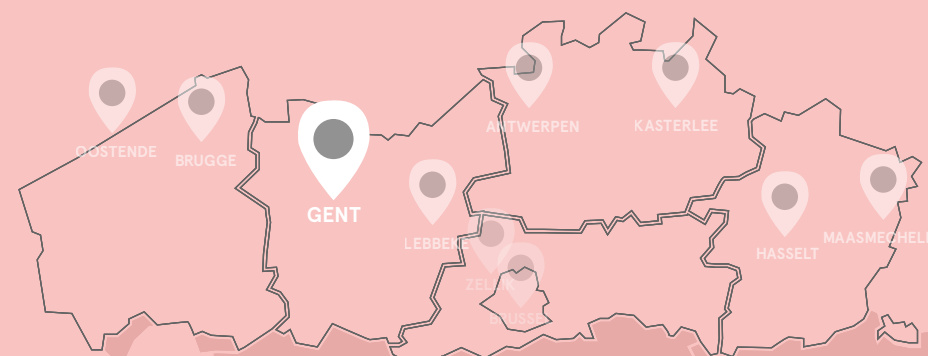
De informatie over de voorwaarden voor de toekenning van kinderen ten laste. Op het VVA en op de website van de FOD Financiën vind je nu informatie over de criteria voor de toekenning van kinderen ten laste.

De informatie over de gegevens op het VVA. Het VVA vermeldt nu ook welke gegevens het vaakst ontbreken, onvolledig of incorrect zijn.

De informatie over de telefonische hulp die de FOD Financiën aanbiedt. De administratie informeert de burger nu duidelijk over de telefonische hulp aan belastingplichtigen. ☎

OP STAP ...

Elke maand trekken we door Vlaanderen, op zoek naar
opvallende verhalen bij de openbare diensten
VANDAAG: INTERCULTUREEL CENTRUM DE CENTRALE IN GENT

TEKST
Eva Hugaerts

FOTOGRAFIE
Anton Coene

Eindelijk terug liveoptredens voor een echt publiek

Het is half zes en het gonst in de concertzaal van De Centrale van de bedrijvigheid. Er wordt volop gezond-checkt door de twee bands die vanavond optreden. Niet voor een livepubliek, wel voor een livestream. Een van de laatste die De Centrale organiseert voor ze deze zomer opnieuw starten met échte liveoptredens. Programmator Cedric De Bock zorgt ervoor dat alles in goede banen loopt. “Ik sta niet alleen in voor de programmatie van de bands, op de dag van het optreden zelf ben ik het aanspreekpunt voor de artiesten en voor de technische ploeg. Ik verzorg het onthaal, brief de technici, beantwoord elke mogelijke vraag van de artiesten ... Het lijkt alsof ik hier gewoon wat rondloop, maar eigenlijk is het voor mij nu best druk”, lacht hij. Tijdens de livestream, te bekijken via het YouTube-kanaal van De Centrale, houdt hij de chatsessie in het oog. “Om te zien dat alles een beetje netjes blijft.”

De hele ploeg, ook de cameramensen, bestaat uit medewerkers van De Centrale. “We hebben

ondertussen wel wat expertise opgebouwd hier in huis. In december vorig jaar zijn we gestart met de livestreams omdat we voelden dat daar nood aan was bij ons publiek. In het begin was er niet veel animo bij de collega’s en bij de artiesten, omdat zo’n optreden natuurlijk niet hetzelfde voelt als een liveconcert. Heel leuk is het diverse karakter van ons publiek. Mensen loggen niet alleen in vanuit Gent maar evengoed vanuit Rotterdam, Istanbul, Londen ... Ook erna krijgen we nog heel veel views. Nu bereiken we vaak meer mensen dan tijdens een liveconcert. Het aantal abonnees op ons YouTube-kanaal is dankzij de livestreams meer dan verdubbeld. Het is zeker niet allemaal kommer en kwel”, besluit hij. En ook al horen de artiesten na het optreden enkel het applaus van Cedric, de meesten zijn enorm dankbaar. “Ze zijn superblij dat ze nog eens kunnen optreden in een professionele omgeving. En ook het publiek reageert enthousiast, maar mensen kijken wel uit naar de heropstart van liveoptredens. Want die beleving is onvervangbaar...” 🎧

Meer info: www.decentrale.be

30 juni

20²⁰
21

Dekolonisering van de publieke ruimte. Wat na de excuses van koning Filip? Op 30 juni 2020 betuigde koning Filip zijn 'diepste spijt' aan de Congolese president Félix Tshisekedi in een brief die hij schreef voor de 60ste verjaardag van de Congolese onafhankelijkheid. De koning verraste iedereen met zijn excuses over de wandaden tijdens het bewind van koning Leopold II en de koloniale periode. Een jaar geleden begonnen ook de grote protesten tegen racisme na de gewelddadige dood van George Floyd.

De discussie over racisme en omgaan met ons koloniaal verleden is een jaar later nog altijd zeer actueel. Ons land durft langzaam maar zeker de confrontatie aan te gaan met die donkere bladzijden uit haar geschiedenis. Dekolonisatie van de publieke ruimte is daarbij een belangrijk thema. Het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) publiceerde eind 2020 een handleiding over hoe om te gaan met koloniale verwijzingen in de publieke ruimte. Een aantal steden zoals Gent, Mechelen en Leuven gingen al aan de slag. Ook Brussel en Oostende bekijken op welke manier het koloniale verleden een plaats moet krijgen in de samenleving. Een goede zaak, want geen actie ondernemen zou enkel leiden tot meer polarisering.

Mechelen was de eerste Vlaamse stad die al in 2019 een koloniaal monument kaderde met een kritische toelichting. Samen met de inwoners bekijkt de stad vandaag hoe een nieuw kunstwerk om de wandaden van het koloniale verleden te herinneren eruit moet zien.

Stad Gent zette een eerste, symbolische stap toen het niet toevallig op 30 juni 2020 het

borstbeeld van koning Leopold II verwijderde uit het Zuidpark. Daarna volgden 29 aanbevelingen van een speciale werkgroep in het rapport 'Dekoloniseer mijn stad'. Het stadsbestuur bekijkt nu welke ze kunnen uitwerken.

In Leuven verdween het beeld van koning Leopold II eerder al uit de nis van het stadhuis. Maar daar bleef het niet bij. Tot eind mei van dit jaar konden de inwoners stemmen op hun favoriete ideeën over hoe de publieke ruimte diverser kan worden, zonder het koloniale verleden uit te wissen. Deze week maakt de stad de resultaten van de bevraging bekend.

Brussel stelde een werkgroep samen van 16 inwoners die zich verdiepen in de dekolonisatie van de publieke ruimte. Eind 2021 volgt hun rapport met adviezen en concrete maatregelen. Dat rapport wordt de basis van de aanpak van de Brusselse regering.

Ten slotte is er nog Oostende, de favoriete badstad van Leopold II met tal van beelden en gebouwen die herinneren aan hem. Oostende gaat voor een kritische kijk

op kolonialisme, in nauwe samenwerking met de Congolese gemeenschap. De eerste stap is het standbeeld van koning Leopold II op de zeedijk - wellicht een van de meest bekladde standbeelden van de laatste jaren - een tegenbeeld te geven dat de wandaden van het kolonialisme zichtbaar maakt. Bij dat standbeeld wordt het bord met toelichting dat al sinds 2016 werd toegevoegd vervangen door een kritische tekst in verschillende talen. ●

© Belga Image

LOKALE BESTUREN

+1,1% LOONSVERHOOGING VIA VERHOOGING EINDEJAARSTOELAGE

Het personeel van de lokale besturen krijgt een opslag van 1,1 procent. Die wordt in december verrekend in de eindejaarstoelage.

Na harde onderhandelingen werd voor het tweede jaar op rij een nieuw sectoraal akkoord bereikt. De 1,1 procent koopkrachtverhoging wordt toegekend via de eindejaarstoelage (cash, geen cheques!). Hoe? Door het variabel deel van de eindejaarstoelage te verhogen van 2,5 procent tot 3,6 procent van het loon. Heel belangrijk: de beperking dat de eindejaarstoelage niet hoger mag zijn dan het maandloon wordt geschrapt. Voor de laagste lonen, die anders een deel van de koopkrachtstijging afgetopt zien, maakt dat een groot verschil.

ACV Openbare Diensten is zeer blij dat ze in moeilijke omstandigheden een koopkrachtverhoging kunnen bieden aan het personeel. Iedereen heeft zich het afgelopen jaar hard ingezet en verdient waardering!

De lokale besturen engageren zich om voortaan elke legislatuur een koopkrachtakkoord af te sluiten. Met het huidig akkoord gaat er jaarlijks 45 miljoen euro extra koopkracht naar het personeel. De Vlaamse overheid komt tussen voor 30 miljoen en de lokale besturen passen de rest bij.

© Elise Vandepancke

Tel uit de winst

Voor het eerst werd het congres van ACV Openbare Diensten online gehouden. Het kan dus wel degelijk: veel mensen met succes online samenbrengen. Een opvallend cijfer bleef achteraf bij. Door niet naar een congrescentrum te moeten rijden, werden maar liefst 4.839,16 kilogram CO₂ en 40.531 kilometer aan verplaatsing uitgespaard, door enkele honderden mensen.

Milieu is niet direct de corebusiness van een vakbond (daar zijn andere organisaties beter in) en er ontbreken voor het digitaal thuiswerken nog wel de nodige regel- en wetgevingen (daar zijn wij dan weer goed in). Toch is er wat te zeggen voor het thuiswerken. Als je ziet wat enkele honderden mensen bereikten voor het milieu, wat zou het dan niet opleveren wanneer een miljoen mensen zich minder zouden verplaatsen?

En wie toch liever al die vergaderingen fysiek meemaakt, het handdrukje van een diensthoofd of de kus op de wang van een dierbare collega mist, kan nog altijd het openbaar vervoer nemen. Waar blijft die grote investering daarin? We weten nu toch al een poosje dat die alleen maar winst oplevert?

T
U
S
T
U
T